

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 27. júla 2011

o požiadavkách na bezpečnosť, ktoré majú splňať európske normy, pokiaľ ide o riešenie určitých rizík, ktoré pre deti predstavujú vnútorné clony, okenné zábrany svetla so šnúrami a bezpečnostné zariadenia podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES

(Text s významom pre EHP)

(2011/477/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES z 3. decembra 2001 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov⁽¹⁾, a najmä na jej článok 4 ods. 1 písm. a),

keďže:

- (1) Podľa článku 3 ods. 2 druhého pododseku smernice 2001/95/ES sa výrobok považuje za bezpečný, ak je v súlade s nezáväznými vnútroštátnymi normami, ktorými sa transponujú európske normy, na ktoré boli odkazy uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
- (2) Uvedené európske normy musia stanoviť európske normalizačné orgány na základe osobitných požiadaviek na bezpečnosť, ktoré určí Komisia.
- (3) Mnoho domácností má žalúzie a iné okenné zábrany svetla so šnúrami, ktoré sa používajú na vytiahnutie alebo spustenie výrobku (ovládacia šnúra) alebo na spojenie jednotlivých častí výrobku (vnútorná šnúra). Tieto šnúry predstavujú pre deti nebezpečenstvo usmrtenia, pretože sa z nich môžu vytvoriť slučky, do ktorých sa deti môžu zamotať počas hry v blízkosti okna. Deti môžu aj vyliezť na parapety alebo nábytok, odkiaľ majú prístup k šnúram. K nehodám môže dôjsť aj vtedy, keď sú posteľe alebo detské postelky umiestnené v blízkosti okien a šnúry sú v dosahu detí.
- (4) V roku 1998 bolo vo vzorke nemocníc v 15 členských štátoch Európskej únie hospitalizovaných 129 detí v dôsledku zranenia súvisiaceho so slučkou vytvorenou zo šnúry clony alebo závesu⁽²⁾. Podľa odhadov v Spojenom kráľovstve zomrie každý rok jedno alebo dve deti tak, že sa zamotajú do šnúry clony. Komisia najnovšie zaznamenala desať smrteľných nehôd detí vo veku od 15 do 36 mesiacov v Írsku, vo Fínsku, v Holandsku, Spojenom kráľovstve a Turecku v období od roku 2008 do roku 2010. V Spojených štátoch bolo od roku 1999 nahlásených 119 smrteľných prípadov

a 111 nehôd odvrátených v poslednej chvíli, ktoré súviseli s okennými zábranami svetla so šnúrami. V Kanade sa od roku 1986 s rovnakými výrobkami spája 28 smrteľných prípadov a 23 nehôd odvrátených v poslednej chvíli. V Austrálii sa od roku 2000 nešťastnou náhodou šnúrami clón usmrtilo najmenej 10 detí⁽³⁾. Tieto údaje však zachytávajú iba časť celého problému, pretože mnohé takéto nehody neboli nahlásené⁽⁴⁾.

- (5) Z výskumu vyplýva, že k väčšine smrteľných nehôd súvisiacich so šnúrami clón dochádza v spálni a obeťami sú deti vo veku od 16 do 36 mesiacov. Viac ako polovica týchto nehôd sa stane deťom vo veku zhruba 23 mesiacov. Napriek tomu, že sú deti v tomto veku úplne mobilné, je pre ne ťažké vyslobodiť sa, keď sa zamotajú do šnúr, pretože ich hlava má v porovnaní s telom stále väčšiu hmotnosť ako hlava dospelého človeka a nemajú ešte úplne rozvinutú schopnosť ovládať svoje svaly. Navyše sa im ešte úplne nevyvinuli ani priedušnice, takže sú menšie a menej pevné ako priedušnice dospelých a starších detí, a preto sa rýchlejšie zadusia, ak majú zovretý krk⁽⁵⁾.
- (6) Európska norma EN 13120:2009 obsahuje funkčné a bezpečnostné požiadavky na vnútorné clony. Niektoré modely clón, ktoré sa spájajú s nehodami, však nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto normy.
- (7) Európska norma EN 13120:2009 sa týka ručne aj elektricky ovládaných vnútorných clón, pričom elektricky ovládané clony sa riešia v súvislosti so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/42/ES zo 17. mája 2006 o strojových zariadeniach⁽⁶⁾.
- (8) Táto smernica však nezahŕňa bezpečnosť detí v súvislosti s osobitným rizikom usmrtenia a nevzťahuje sa na ručne ovládané clony so šnúrami. Motorizáciou možno odstrániť riziká spojené s ovládacími šnúrami, ale nie riziká týkajúce sa vnútorných šnúr.
- (9) Aj iné okenné zábrany svetla s nebezpečnými voľne prístupnými šnúrami predstavujú pre deti podobné riziko.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 11, 15.1.2002, s. 4.⁽²⁾ http://ec.europa.eu/consumers/reports/rights_child_safety_prod.pdf.⁽³⁾ <http://www.ocba.sa.gov.au/productsafety/warning/blindcords.html>.⁽⁴⁾ <http://www.cpsc.gov/CPSC/PUB/PREREL/PRHTML97/97136.html>.⁽⁵⁾ <http://www.rospa.com/about/currentcampaigns/blindcords/>.⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 157, 9.6.2006, s. 24.

- (10) V správach o nehodách súvisiacich so šnúrami sa ako príčina smrti uvádza vnútorné udusenie. Existujúce európske normy týkajúce sa okenných zábran svetla a clôn neobsahujú požiadavky na riešenie tohto rizika.
- (11) S cieľom vyriešiť riziko nesprávnej inštalácie alebo nenainštalovania by mali výrobcovia zlepšiť dizajn bezpečnostných zariadení alebo okenných zábran svetla, aby sa zabránilo použitiu výrobku v prípade, že bezpečnostné zariadenia nie sú správne nainštalované.
- (12) Preto je potrebné stanoviť požiadavky na bezpečnosť, aby sa zabezpečilo, že vnútorné clony a iné okenné zábrany svetla so šnúrami budú automaticky bezpečné pre deti, a aby sa odstránilo riziko uškrtenia a vnútorného udusenía v dôsledku prístupných šnúr a malých častí.
- (13) Popri požiadavkách týkajúcich sa bezpečného ovládania okenných zábran svetla so šnúrami a clôn sa musia vypracovať aj požiadavky na bezpečnosť výrobku v prípade bezpečnostných zariadení a informácie o bezpečnosti uvedených výrobkov.
- (14) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného podľa článku 15 smernice 2001/95/ES a Európsky parlament ani Rada proti nim nevzniesli žiadne námietky,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- a) „vnútorné clony“ sú výrobky na začlenenie okien nainštalované kdekoľvek na vnútornom povrchu budovy;
- b) „okenné zábrany svetla so šnúrami“ sú výrobky, ktoré sa používajú na začlenenie okna, obsahujúce voľne prístupné šnúry s výnimkou vnútorných clôn. Okenné zábrany svetla

môžu byť umiestnené z vonkajšej strany okna, medzi dvoma okennými tabuľkami alebo pred oknom;

- c) „nebezpečná slučka“ je slučka vytvorená z voľne prístupnej šnúry, reťaze alebo podobne, prípadne v kombinácii s tkaninou, a mohla by sa cez ňu pretiahnuť hlava alebo krk malého dieťaťa, čím by sa vytvorilo nebezpečenstvo uškrtenia;
- d) „bezpečnostné zariadenia“ sú zariadenia alebo dizajn, ktorý chráni malé dieťa pred rizikom uškrtenia napríklad tým, že bráni vytvoreniu nebezpečnej slučky zo šnúry alebo reťaze, prerušuje nebezpečnú slučku, uvoľňuje šnúru alebo reťaz, keď sa vytvorí nebezpečná slučka alebo keď sa šnúra alebo reťaz zaťažuje bremenom, bráni prístupu dieťaťa k šnúre alebo reťazi, bráni zamotaniu šnúr;
- e) „voľne prístupné šnúry, reťaze, guľôčkové reťaze a podobne“ sú šnúry, reťaze, guľôčkové reťaze a podobne, ktoré sú voľne prístupné spredu, zozadu alebo z boku clony alebo okennej zábrany svetla a ktoré môže malé dieťa dočiahnuť a ťahať, a preto predstavujú nebezpečenstvo uškrtenia. Výška sa nepovažuje za obmedzenie prístupnosti.

Článok 2

Požiadavky na bezpečnosť vnútorných clôn, okenných zábran svetla so šnúrami a bezpečnostných zariadení, ktoré majú spĺňať európske normy podľa článku 4 smernice 2001/95/ES, sú stanovené v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

V Bruseli 27. júla 2011

Za Komisiu
predseda

José Manuel BARROSO

PRÍLOHA

Požiadavky na bezpečnosť vnútorných clôn, okenných zábran svetla so šnúrami a bezpečnostných zariadení

1. ROZSAH PÔSOBNOSTI

Požiadavky bezpečnosti uvedené v tomto dokumente sa vzťahujú na všetky vnútorné clony a okenné zábrany svetla so šnúrami bez ohľadu na ich dizajn a povahu použitých materiálov, ako sú:

- benátske žalúzie,
- rolety,
- zvislé žalúzie,
- skladané a voštinové rolety,
- rímske rolety,
- viedenské/festónové rolety,
- panelové rolety,
- žalúzie v pevnom ráme,
- vyťahovacie žalúzie.

Predmetom týchto požiadaviek sú aj závesy, sieťky proti hmyzu a žalúzie v zaliatých glazúrových dieloch, ak sa ovládajú šnúrami, reťazami a guľôčkovými reťazami a podobne, ktoré sú voľne prístupné a vytvárajú nebezpečnú slučku.

Tieto požiadavky bezpečnosti sa vzťahujú na deti („malé deti“) minimálne vo veku od 0 do 42 mesiacov.

2. POŽIADAVKY

Pri vymedzení funkčných požiadaviek na vnútorné clony a okenné zábrany svetla so šnúrami je nevyhnutné zvážiť logicky predvídateľné podmienky ich použitia a potenciálne nebezpečenstvá pre deti, ktoré môžu vzniknúť v dôsledku voľne prístupných šnúr, reťazí, guľôčkových reťazí a podobne.

S cieľom znížiť riziko úškrtienia a vnútorného udusenía musia mať vnútorné clony (a okenné zábrany svetla so šnúrami) bezpečný dizajn. Na zabezpečenie bezpečného dizajnu výrobku sa musia zvážiť všetky možné prostriedky na základe najnovšej techniky a technológie, keď sa výrobok používa vo všetkých logicky predvídateľných prostrediach, do ktorých majú prístup, alebo je pravdepodobné, že sa v nich budú nachádzať malé deti, napríklad v domácnostiach, hoteloch, nemocniciach, kostoloch, obchodoch, školách, jaslách a vo všeobecnosti na verejných miestach. Clony a okenné zábrany svetla, ktoré sa inštalujú v kanceláriách alebo na iných miestach, ktorých pôvodné určenie sa zmenilo a na ktorých sa môžu pravdepodobne zdržiavať malé deti, sú tiež predmetom týchto požiadaviek.

Vnútorné clony a okenné zábrany svetla so šnúrami, ktoré majú voľne prístupné šnúry, reťaze, guľôčkové reťaze alebo podobne, musia spĺňať tieto minimálne požiadavky:

1. šnúry, reťaze, guľôčkové reťaze a podobne nesmú vytvárať nebezpečnú slučku;
2. ak dizajn výrobku nevyklučuje riziko vytvorenia nebezpečnej slučky, k výrobku je poskytnuté primerané bezpečnostné zariadenie, aby sa riziko úškrtienia znížilo na minimum;
3. bezpečnostné zariadenia sa dodávajú ako neoddeliteľná súčasť výrobku;
4. bezpečnostné zariadenia, ktoré nie sú neoddeliteľnou súčasťou výrobku (ako napr. kolíky), sa vopred nainštalujú na ovládacie šnúry alebo reťaze, alebo guľôčkové reťaze clony alebo okennej zábrany svetla. Okrem toho musí byť na bezpečnostnom zariadení jasne zobrazené upozornenie. V upozornení je uvedená aspoň táto informácia: „Ak toto zariadenie nie je nainštalované, môže dôjsť k úškrtieniu detí. Pozorne si prečítajte návod a postupujte podľa neho pri inštalácii zariadenia. Toto zariadenie používajte vždy, aby boli šnúry alebo reťaze mimo dosahu detí.“;
5. ak výrobok obsahuje bezpečnostné zariadenie, toto bezpečnostné zariadenie musí byť zabezpečené proti použitiu malými deťmi. Bezpečnostné zariadenia navyše nesmú pre deti predstavovať riziká telesného zranenia, napríklad v dôsledku ostrých hrán, zaseknutia prstov alebo vyčnievajúcich častí. Bezpečnostné zariadenia musia takisto prejsť skúškami trvanlivosti a únavy (opotrebovania) a musia byť odolné voči starnutiu v dôsledku poveternostných podmienok. Bezpečnostné zariadenie nesmie uvoľňovať malé časti, ktoré by mohli spôsobiť vnútorné udusenie dieťaťa;

6. šnúry, reťaze, guľôčkové reťaze a podobne nesmú uvoľňovať malé časti, ktoré by mohli spôsobiť vnútorné udusenie dieťaťa.

3. INFORMÁCIE O BEZPEČNOSTI VÝROBKU

Upozornenia sa musia jasne a zreteľne uviesť pri predaji, na obale, na samotnom výrobku a v informáciách o použití. Upozornenia musia obsahovať aspoň tieto výstrahy:

- „Slučkami, ktoré sa vytvorili z ovládacích šnúr, reťazí, pásov a iných šnúr, ktorými sa výrobok ovláda, sa v minulosti uškrtili malé deti.“
- „Aby ste predišli uškrteniu a zamotaniu, udržiajte šnúry mimo dosahu malých detí. Šnúry sa môžu obmotať okolo krku dieťaťa.“
- „Umiestnite posteľ, detské postelky a nábytok tak, aby neboli v blízkosti šnúr okenných zábran svetla.“
- „Šnúry nezáväzujte. Uistite sa, že sa šnúry neskrúcajú a nevytvárajú slučku.“

Upozornenia musia obsahovať príslušný piktogram.

Na výrobku sa musí uviesť aj názov alebo obchodná značka výrobcu alebo dovozcu a prípadne kvalifikovaného pracovníka, ktorý výrobok inštaluje.

Balenie musí obsahovať pokyny na montáž, inštaláciu a bezpečné používanie clony alebo okennej zábrany svetla (vrátane bezpečnostných zariadení).

4. POŽIADAVKY NA BEZPEČNOSTNÉ ZARIADENIA URČENÉ NA DODATOČNÉ VYBAVENIE

Vnútorné clony alebo okenné zábrany svetla so šnúrami vybavené príslušným(-i) bezpečnostným(-i) zariadením(-iami) musia spĺňať požiadavky stanovené v oddiele 2.

K bezpečnostným zariadeniam musia byť priložené tieto upozornenia, informácie a pokyny:

- názov alebo obchodná značka výrobcu alebo dovozcu a prípadne kvalifikovaného pracovníka, ktorý výrobok inštaluje,
 - pokyny: „Pred inštaláciou a použitím zariadenia si pozorne prečítajte tento návod. Ak zariadenie nie je nainštalované správne, môže dôjsť k uškrteniu detí. Návod si uschovajte na ďalšie použitie.“ „Použitie dodatočných bezpečnostných zariadení pomáha znížiť riziko uškrtenia, ale nemôže sa považovať za absolútne spoľahlivé.“,
 - pokyny: „Ak sa zariadenie nepoužíva pravidelne, je potrebné ho skontrolovať.“ a „Ak je zariadenie chybné, vymeňte ho.“,
 - upozornenie, že uvoľnenie malých častí by mohlo spôsobiť vnútorné udusenie dieťaťa,
 - informácie o type vnútornej clony alebo okennej zábrany svetla so šnúrami, pre ktorý je výrobok navrhnutý a testovaný,
 - informácie o použití (účel a možné obmedzenia bezpečnostného zariadenia),
 - presné pokyny na správnu inštaláciu a umiestnenie zariadenia. Ak sa vyžaduje špeciálny montážny nástroj, musí ho dodávateľ zariadenia zabezpečiť,
 - k pokynom sa musia pripojiť piktogramy na uľahčenie pochopenia,
 - akékoľvek ďalšie informácie na bezpečné používanie.
-